

De centralisatie van pancreas- en slokdarmchirurgie, een unieke samenwerking over de netwerken heen

dr. Tom Feryn // dienst Algemene, kinder- en vaatheelkunde, campus Sint-Jan

Zeker voor complexere ingrepen ziet het federaal kenniscentrum voor de gezondheidszorg (KCE) centralisatie als de sleutel tot optimalisatie. Op basis van de door het centrum vooropgestelde kwaliteitsindicatoren besloten het AZ Sint-Jan Brugge-Oostende AV en het AZ Delta over de netwerkgrenzen heen de handen in elkaar te slaan om een consortium te vormen voor zowel pancreas- als slokdarmchirurgie.

HOGE MORTALITEITSCIJFERS

Pancreaskanker is de zevende meest voorkomende kanker in Europa en telt voor 2,8 % van alle kankers bij de man en 3,4 % van alle kankers bij de vrouw. Onderzoek toont aan dat slechts 5,7 % van alle patiënten die met pancreaskanker werden gediagnosticeerd na vijf jaar nog in leven is. Deze hoge mortaliteit is vooral het gevolg van het feit dat veel patiënten bij diagnose gemetastaseerd zijn. De enige mogelijkheid tot genezing is chirurgie in combinatie met chemotherapie. Enkel die patiënten zonder uitzaaiingen of ingroei in de grote aanvoerende bloedvaten komen hiervoor in aanmerking, wat neerkomt op slechts 25 à 30 % van alle patiënten met pancreastumoren.

COMPLEXE HEELKUNDE

Pancreaschirurgie is zeer complexe heelkunde. Uit de cijfers van het Kankerregister is gebleken dat het sterftecijfer per verplegingsinrichting daalt naarmate er meer ingrepen worden uitgevoerd.

Uit een eigen analyse van de periode 2014 tot 2018 bleek dat de 30-dagenmortaliteit voor complexe pancreaschirurgie 1,13 % is op campus Sint-Jan, ten opzichte van een gemiddelde van 3,9 % voor België. De 90-dagenmortaliteit is 2,35 % ten opzichte van gemiddeld 7,8 % voor België.

In 2019 voerde de Stichting Kankerregister een algemene nulmeting uit voor de chirurgieperiode 2008 tot 2016. Daarin bedraagt de 30-dagenmortaliteit 3,4 % op campus Sint-Jan ten opzichte van 4,3 % in heel België. De 90-dagenmortaliteit bedraagt 4,5 % ten opzichte van 7,9 % voor België. Wat de 5-jaarsoverleving betreft, zijn de verschillen nog groter: 50,6 % ten opzichte van 32,6 % voor België.

Voor complexere ingrepen ziet het KCE centralisatie als de sleutel tot optimalisatie

CONCENTRATIE PANCREAS- EN SLOKDARMCHIRURGIE

Reeds gedurende vele jaren probeert het KCE de organisatie van de zorg voor patiënten met een complexe tumor te optimaliseren. Hiertoe publiceerde het verschillende rapporten. Zo was er op 17 december 2018 onder meer de publicatie van de overeenkomsten betreffende de concentratie van de complexe chirurgie bij pancreas- en slokdarmtumoren. Zowel voor pancreaschirurgie als voor slokdarmchirurgie werd de ondergrens van respectievelijk 20 *whipple* procedures (pancreaskopchirurgie) en 20 slokdarmresecties per jaar als een minimum aangenomen om kwaliteitsvolle chirurgie te garanderen. Over een periode van 3 jaar moet het aantal zelfs stijgen naar 75, dus 25 per jaar.

ERKENNING CONSORTIA

Om dit aantal te garanderen hebben het AZ Sint-Jan Brugge-Oostende AV, dat tot het KOM-netwerk (Kust, Ommeland en Meetjesland) behoort en het AZ Delta, dat deel uitmaakt van het NOW-netwerk (Netwerk Oncologie in West-Vlaanderen), de handen in elkaar geslagen. Hun kandidatuurstelling werd op 17 juni 2019 goedgekeurd. Dit resulteert in een unieke samenwerking. De operatieve interventies van de pancreas worden gecentraliseerd op campus Sint-Jan van het AZ Sint-Jan Brugge-Oostende AV, de slokdarmprocedures bij het AZ Delta.

Het consortium voor pancreaschirurgie behaalde deze erkenning als een van de vijftien nationale referentiecentra, het consortium voor slokdarmchirurgie werd als enige in de provincie weerhouden en als een van tien referentiecentra erkend.

GOEDE SAMENWERKING

Deze erkenning is enkel mogelijk door een samenwerking tussen verschillende teams. Iedere maandag bespreken de betrokken teams op de verschillende campussen elke patiënt in een videoconferentie. Sedert 1 juni 2019 is dit project gestart en worden de pancreaspatiënten in het AZ Sint-Jan Brugge-Oostende AV en de slokdarmpatiënten in het AZ Delta geopereerd. De zeer goede samenwerking sindsdien maakt dat reeds veel meer patiënten behandeld zijn dan het aantal dat beide campussen voorheen elk afzonderlijk samen bereikten. De vooropgestelde minimaal aantallen worden dus ruimschoots gehaald: meer dan 84 patiënten kregen een pancreasoperatie, meer dan 50 patiënten ondergingen een slokdarmingreep.

Legende:

- KOM - Netwerk
- NOW - Netwerk

De vooropgestelde minimumaantallen voor patiënten worden ruimschoots gehaald

CONTINUE FEEDBACK

Dat de erkenning niet zomaar bekomen wordt en behouden blijft, valt op te maken uit de continue feedback die het KCE geeft. Data van de patiënten moeten zeer nauwkeurig doorgegeven worden. In juni 2020 volgde er een eerste registratiefeedback, daarna zal er iedere zes maanden diepgaande feedback komen. Het doel is om de kwaliteit van de geregistreerde gegevens te verhogen. Na een eerste conventiejaar zal tegen eind december 2020 een eerste rapport voor het RIZIV opgesteld worden, waarbij de vooropgestelde indicatoren berekend zullen worden.

In samenwerking met dr. Bart Smet (AZ Delta Roeselare) en dr. Henk Thieren (AZ Sint-Lucas Brugge).

KOM-NETWERK	NOW-NETWERK
AZ Alma Eeklo AZ Damiaan Oostende AZ Sint-Jan Brugge-Oostende AV AZ Sint-Lucas Brugge AZ West Veurne AZ Zeno Knokke-Blankenberge + categorale ziekenhuizen: BZIO (Bundeling Zorginitiatieven Oostende) KEI (Koningin Elisabeth Instituut) Oostduinkerke	AZ Delta Jan Yperman Ziekenhuis Ieper Sint-Andriesziekenhuis Tielt
PANCREASCHIRURGEN	SLOKDARMCHIRURGEN
dr. Tom Feryn dr. Bart Smet dr. Henk Thieren dr. Mehrdad Biglari dr. Peter De Leyn	dr. Yannick Mandeville dr. Jan Lesaffer dr. Peter Lissens dr. Hans De Loof

AUTEUR

dr. Tom Feryn

dienst Algemene, kinder- en vaatheelkunde campus Sint-Jan

azlink is er ook als app voor u.

